

Шановні батьки, діти яких збираються іти у 1-й клас, наступна інформація для вас.

Початок навчання дитини у 1-му класі – це дуже відповідальний і досить складний період у її житті.

Адже дуже багато змін відбудеться у житті дитини: з'являться нові знайомства, як з однолітками, так і з дорослими; нові взаємовідносини; нові обов'язки. Зміниться вид діяльності: зараз основною діяльністю Вашого малюка є гра, з приходом до школи основною діяльністю стане навчання.

Зміниться соціальна позиція дитини: ще сьогодні Ваш малюк є простою дитиною, а завтра – стане учнем з певними обов'язками.

Основною діяльністю дитини стане навчання, яке потребує неабияких зусиль з боку дитини, певних знань, а також певних вмінь та навичок. Все життя буде підпорядковуватись навчанню, школі, шкільним справам.

Безумовно, легше пристосуватись до тих змін у житті, які пов'язані з початком навчання у школі і успішніше себе реалізувати зможе та дитина, яка готова до шкільного навчання.

У психології виділяють таке поняття, як «готовність дитини до навчання». Що означає це поняття, з чого воно складається, чим визначається?

Загалом поняття «готовності дитини до школи» розглядається, як комплексне, багатогранне, яке охоплює всі сфери життя та діяльності майбутнього першокласника.

Необхідно одразу розділити поняття педагогічної та психологічної готовності до школи.

Під педагогічною готовністю, як правило, мається на увазі вміння читати, рахувати та писати. Однак сама по собі наявність лише цих вмінь та навичок не є гарантом того, що дитина буде навчатись успішно.

Психологічна готовність до навчання у школі включає такі компоненти:

1. фізіологічна готовність;
2. інтелектуальна (пізнавальна) готовність;
3. емоційно-вольова готовність;
4. соціальна готовність;
5. мотиваційна готовність.

Фізіологічна готовність означає достатній рівень дозрівання організму дитини, стан її здоров'я. Зрозуміло, що здорові діти краще пристосуються до змін, пов'язаних з початком навчання.

Інтелектуальна (пізнавальна) готовність пов'язана із відповідним рівнем розвитку пізнавальної сфери дитини, тобто тих процесів, завдяки яким дитина пізнає навколишній світ: мислення, увага, пам'ять, сприймання, уява.

Мислення є найважливішою функцією мозку людини. Будь-який вид діяльності не може обійтись без мислення. А особливо – навчання.

На момент початку навчання у школі дитина має володіти певним запасом знань про навколишній світ, про себе, про природу, про інших людей, про стосунки між людьми. Наприклад, дитина має знати: своє ім'я, прізвище, основні кольори, основні геометричні фігури (трикутник, прямокутник, коло). Володіти поняттям «більший»-«менший», «вищий»-«нижчий», «ширший»-«вужчий». Бажано, щоб дитина орієнтувалась у просторі (знала де права рука, розуміла поняття «під», «над», «біля», «між»).

Дитина має вміти аналізувати, встановлювати зв'язки, порівнювати, аналізувати, узагальнювати, визначати головні і другорядні ознаки предметів та явищ.

Увага є ще одною складовою інтелектуальної готовності. Чим вищий рівень уваги, тим вища ефективність навчання. Навчання ставить перед дитиною нові завдання, несхожі на ті, які вона звикла виконувати під час гри. Навчальні завдання, на відміну від ігрових, містять більше нової інформації, а процес виконання навчальних завдань вимагає більшого зосередження. А для цього бажано тренувати здатність малюка бути уважним, наприклад, за допомогою ігор і спеціальних вправ.

Безумовно, легше буде навчатись тій дитині, у якої гарно розвинута пам'ять.

Дуже бажаним для успішного навчання є вміння дитини відповідати на запитання, уміти висловлювати свої думки. Передумовою цих вмінь є достатній словниковий запас дитини. Достатній розвиток мовлення є ще одною складовою інтелектуальної готовності дитини до навчання.

Достатній розвиток м'язів руки, вміння виконувати пальчиками дрібні дії (наприклад, нанизувати намистинки) буде запорукою того, що дитина легко навчиться писати.

Якщо Ви хочете, щоб Ваш малюк добре навчався, із радістю відвідував школу – допоможіть йому. Читайте малюку книжки: казки, вірші, оповідання. Після того, як казка прочитана, попросіть, щоб малюк переказав прочитане.

Розвивати мислення, увагу, пам'ять, дрібну моторику, розширювати словниковий запас можна і під час спеціальних ігрових занять із малюком (саме гра перетворює нудне навчання на яскраву, цікаву пригоду), і під час щоденного побутового спілкування. Наприклад, коли Ви гуляєте з малюком, розкажіть йому про те, яка зараз пора року, що відбувається у природі; якого кольору проїхала машина; яке дерево вище, а яке нижче. Розкажіть різні відомості про навколишній світ. Розширювати словниковий запас малюка можна за допомогою гри «Хто більше?»: загадайте якийсь предмет, чи явище, і називайте його ознаки: хто більше назве? Наприклад: «сніг» — білий, холодний, блискучий, іскристий, м'який, ранній, несподіваний, глибокий, дрібний, пухнастий, лапатий і т. д.

Щоб розвинути дрібні м'язи руки, надавайте малюку можливість ліпити, малювати, розфарбовувати розмальовки; вирізати чи виривати пальчиками обведені фігурки. Створюйте разом з дитиною різні фігурки із паличок (можна використовувати навіть сірники – тільки обов'язково під Вашим наглядом). Нехай малюк складе таку саму фігурку, яку склали Ви, спочатку дивлячись на неї (так буде розвиватись сприймання, вміння орієнтуватись на зразок), а потім по-пам'яті (щоб розвивалась пам'ять, Ваші фігурки із сірників спочатку мають бути дуже простими, поступово їх потрібно ускладнювати).

Зараз у книжкових магазинах, на базарах, у кіосках можна придбати велику кількість книжок по розвитку мислення, пам'яті, уваги, сприймання, по підготовці дитини до навчання у школі.

А щоб Ваші ігри з малюком були успішними, дотримуйтесь важливого правила: під час гри забудьте про те, що Ви авторитетні і всезнаючі мама, тато, бабуся чи дідусь, а перенесіться у власне дитинство і станьте, хоч ненадовго, знову дитиною – будьте для малюка рівноправним партнером у грі, який також може сумніватись, сумувати і щиро радіти із своїх результатів.

Не менш важливою, ніж інтелектуальна готовність, є **емоційно-вольова готовність** дитини до навчання. Ця складова включає достатній розвиток волі, послаблення імпульсивних реакцій, вміння керувати своїми емоціями (наприклад, слухати, не перебиваючи). Емоційно-вольова готовність вважається сформованою, якщо дитина вміє ставити мету, докладати зусиль для реалізації мети, долати перешкоди, виконувати не цікаву, але корисну роботу.

Чи має Ваш малюк прості, але постійні доручення (наприклад поливати квіти)? Чи прибирає за собою іграшки? Чи застеляє свою постіль (нехай і з Вашою допомогою)? Чи не перебиває Вас під час розмови? Чи має терпіння?

Давши відповідь на ці прості запитання, ви дізнаєтесь, чи сформована у малюка емоційно-вольова готовність.

Наступний компонент – **соціальна готовність**. Вона містить у собі сформованість у дитині якостей, завдяки яким вона може спілкуватися з іншими дітьми, з вчителькою. Це і бажання спілкуватися, і вміння встановлювати взаємовідносини з однолітками і дорослими; уміння поступатись, підкорятись інтересам дитячої групи, класу; повага до бажань інших людей.

Взагалі, дитина поводить себе з іншими дітьми у школі так, як бачить це і чує вдома. Тобто дитина у своїх взаємовідносинах з іншими дітьми є дзеркалом того, які взаємовідносини панують у сім'ї. Саме у родині дитина отримує перші зразки спілкування. Якщо дитина вдома є свідком неповаги членів сім'ї один до одного, сварок, бійок, то вона вважає таку поведінку нормальною і сама починає так поводити себе в школі.

Мотиваційна готовність сформована, якщо у дитини є бажання ходити до школи, є прагнення здобувати знання, дізнаватись нове, цікаве, виконувати нову соціальну роль – роль школяра.

І тут багато що залежить від Вас, шановні батьки. Не залякуйте малюка школою, фразами подібними до такої: «Ось підеш у школу – там тобі покажуть!»

Налаштовуйте малюка на школу позитивно: «У школі буде цікаво, радісно, ти дізнаєшся багато нового і корисного».

Бажасмо Вам, щоб початок навчання малюка в школі став приємною подією в житті всієї родини .